

Bruselj, 27. maj 2021
(OR. en)

9091/21

JAI 628
COPEN 244
FREMP 146

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Svet
Zadeva:	Ključni elementi za javno tožilstvo, vključno v zvezi s pravosodnim sodelovanjem v kazenskih zadevah

V prilogi vam pošiljamo dokument predsedstva o navedeni temi za razpravo ministrov in ministric za pravosodje na zasedanju Sveta PNZ 7. in 8. junija 2021.

Ključni elementi za javno tožilstvo, vključno v zvezi s pravosodnim sodelovanjem v kazenskih zadevah

Uvod

Javna tožilstva so ključna za zagotavljanje spoštovanja načel pravne države ne le na nacionalni ravni, temveč vedno bolj tudi na ravni EU.

Mednarodna skupnost je priznala pomen funkcije javnega tožilstva, na primer v smernicah ZN o vlogi tožilcev iz leta 1990 in v Priporočilu Sveta Evrope o vlogi državnega tožilstva v kazenskem pravosodnem sistemu iz leta 2000.

Zato se zdi, da bi bilo koristno to temo bolj podrobno preučiti v Svetu v okviru dialoga o temah v zvezi s pravno državo, ki so povezane s pravosodjem.

Pomen dobro delujočih tožilstev za EU

Javna tožilstva so posebej pomembna za pravilno delovanje kazenskopravnega sistema ter za učinkovit kazenski pregon in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah med državami članicami. Nepogrešljiva so pri učinkovitem izvajanju kazenskega prava Evropske unije. Boj proti kriminalu, vključno s čezmejnimi in organiziranim kriminalom, gospodarskimi in finančnimi kaznivimi dejanji, kot je pranje denarja, in korupcijo, temelji na dobro delujočih nacionalnih tožilstvih.

Sodišče Evropske unije razvija pomembno sodno prakso glede tožilstev, zlasti v okviru pravosodnega sodelovanja med državami članicami v kazenskih zadevah na podlagi evropskega naloga za prijetje, tj. prvega pravnega instrumenta, v katerem je izraženo načelo vzajemnega priznavanja sodnih odločb. Po mnenju Sodišča mora biti javni tožilec neodvisen od izvršilne veje oblasti, da bi lahko veljal za pravosodni organ, pristojen za odreditev ali izvršitev evropskega naloga za prijetje. Poleg tega mora tožilec svojo odgovornost izvajati po postopku, skladnem z zahtevami učinkovitega sodnega varstva.

Organi Sveta Evrope so določili tudi ustrezne evropske standarde glede vloge javnega tožilstva v kazenskopravnem sistemu ter njegove neodvisnosti in odgovornosti. V zvezi s tem je ustrezna tudi sodna praksa Evropskega sodišča za človekove pravice.

Izzivi za dobro delujoča tožilstva

Po EU so nacionalna javna tožilstva organizirana različno. V EU ni enega samega modela za institucionalno ureditev tožilstva ali za imenovanje, razrešitev ali disciplinske postopke za tožilce na različnih ravneh, potrebna pa so institucionalna jamstva, da se tožilcem zagotovi, da lahko svoje poklicne naloge in odgovornosti opravljajo pod ustreznimi pravnimi in organizacijskimi pogoji ter da niso izpostavljeni pritisku.

V poročilu Komisije o stanju pravne države za leto 2020 je opazna vedno močnejša težnja po premiku k neodvisnejšim tožilstvom. Poleg tega je Evropska komisija za demokracijo skozi pravo (Beneška komisija) v svojem seznamu meril za pravno državo poudarila, da „je treba zagotoviti zadostno avtonomnost, da se organi pregona zaščitijo pred neprimernim političnim vplivom“.

Pandemija COVID-19 je izpostavila izzive za tožilstvo in pomen digitaliziranega pravosodja. V teh razmerah brez primere se je še okrepila potreba po tem, da so vzpostavljena ustrezna orodja in infrastrukture, ki tožilstvom omogočajo komunikacijo na daljavo in varen oddaljeni dostop do delovnega mesta. Ustrezna infrastruktura in oprema sta potrebni tudi za varno elektronsko komunikacijo med sodišči, tožilstvi in delavci v pravni stroki in institucijami. Informacijska in komunikacijska tehnologija pomembno podpira delo pravosodnih organov in lahko znatno prispeva h kakovosti pravosodnih sistemov.

Uspešni pravosodni sistemi, vključno s tožilstvi, temeljijo na ustreznih človeških in finančnih virih. V številnih državah članicah se pravosodni sistem sooča z omejenimi viri. Gospodarski in socialni učinki krize zaradi COVID-19 so izpostavili potrebo po okrepitvi odpornosti pravosodnega sistema, med drugim zaradi pričakovanega porasta števila obravnavanih primerov.

Vprašanja za ministre

V skupnem interesu ministrov in ministrice za pravosodje je, da v okviru Sveta preučijo to zadevo in začnejo razmišljati o možnih načinih za reševanje sedanjih in prihodnjih izzivov. Z izmenjavo mnenj o tožilstvih bi se lahko začele bolj poglobljene in ciljno usmerjene razprave. Prihodnji pregled stanja na področju pravosodja v EU in poročilo o stanju pravne države za leto 2021 bi lahko bila podlaga za bolj specifične razprave te vrste.

Ministri in ministrice za pravosodje naj v okviru dialoga o temah v zvezi s pravno državo, ki so povezane s pravosodjem, izmenjajo mnenja o naslednjih vprašanjih:

- *Kaj so po vašem mnenju ključni izzivi za dobro delujoča tožilstva?*
 - *Kako bi lahko ministri in ministrice za pravosodje v Svetu PNZ bolj poglobljeno sodelovali v bolj specifični razpravi o tej temi?*
-